

Ξαναβλέπω τὸ μικρὸ τὸ ἀμαξάκι,
τὸ γκαζιμέρη πὸ μᾶς ἀναβε τὸ φῶς
καὶ θυμᾶμαι τὶς κυρίες 'ς τοῦ Γιαννάκη
καὶ τὸν ἔρωτα πὸ ἦτανε κρυφός
'Αθῆν.

γκαζικό τό, γκασ'κό Μακεδ. ("Ασσηρ.)
'Εκ τοῦ οὐσ. γκάζι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικό,
διὰ τὴν ὅπ. βλ. -ικός. Πβ. λαδικό κ.τ.τ.
Δοχεῖον πετρελαίου. Συνών. γκαζίνος, γκαζοτε-
νεκές, πιπιτόνι τοῦ πετρελαίου.

γκαζίλα ἡ, Δαρδαν. (Λάμψακ.) "Ηπ. (Ζαγόρ.).
'Εκ τοῦ οὐσ. γκάζι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίλα.
'Οσμὴ πετρελαίου ἐνθ' ἄν.: Μυρίτ' γκαζίλα 'δὼ μέσα.
Συνών. γκαζιά (Ι), πετρελαίίλα.

γκαζίνος ὁ, ἐνιαχ. γκαζίνους Μακεδ. (Κολινδρ. κ.ά.)
γκαζίνα ἡ, Θεσσ. ("Ολυμπ.) Μακεδ. (Βρία Γιδ. Ρουμλ.
Ρυάκ.)
'Εκ τοῦ οὐσ. γκάζι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίνος.
Γκαζοτενεκές, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: "Ενα γκαζίνου
γκάζι - νερό Μακεδ. Θὰ φτειάζουν μὴ μιὰ γαζίνα ἕνα σκιά-
χτρου Μακεδ. (Ρυάκ.)

γκαζογυάλι τό, ἐνιαχ. γαζογυάλ' "Ιμβρ.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ ὁ τύπ. γάζ',
καὶ γυαλί.

1) Ἡ φιάλη τοῦ πετρελαίου. 2) Μεταφ., ὁ ἄνευ ἀξίας ἄν-
θρωπος.

γκαζόζα ἡ, σύνθηθ. γαζόζα Κρήτ.
'Εκ τοῦ Γαλλ. gazeuse, θηλ. τοῦ ἐπιθ. gazeux = ἀε-
ριοῦχος.
'Αεριοῦχος λεμονάδα σύνθηθ. Συνών. λεμονάδα.
β) 'Αεριοῦχον ποτὸν περιέχον ὀξυανθρακικὸν ὕδωρ καὶ σόδα.
'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκαζόζης Μακεδ. (Θεσ-
σαλον.) καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκαζόζας Φοῦρν.

γκαζοζέν τό, 'Αθῆν.
'Εκ τοῦ Γαλλ. gazogene.

1) Μηχάνημα παράγον τὸ ὀξυανθρακοῦχον ὕδωρ τοῦ Σέλτς.
2) Μηχάνημα μετασχηματίζον δι' ἀτελοῦς καύσεως ἐν
εὐφλεκτον στερεὸν σῶμα εἰς ἀέριον γκάζι. 3) "Οχημα
τὸ ὁποῖον κινεῖται διὰ τῆς ὁμωνύμου συσκευῆς γκαζοζέν, ἡ
ὁποία προσαρμόζεται εἰς τὸ φίλτρον καὶ τροφοδοτεῖ δι'
ἐκρήξεως τοῦ παραγομένου ἀερίου τὸν κινητήρα τοῦ αὐτο-
κινήτου. β) Γκαζοζέν ὠνομάσθησαν τὰ αὐτοκίνητα τὰ κινού-
μενα διὰ τῆς ἀνωτέρω συσκευῆς, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν
κατὰ τὴν γερμανικὴν κατοχὴν τῆς Ἑλλάδος (1940-44), καὶ
ἐκτοτε μεταφορικῶς πᾶν ὄχημα παλαιὸν καὶ παράγον θο-
ρύβους κατὰ τὴν ἐξάτμησιν: Γκαζοζέν εἶναι τὸ σαράβαλό
σου καὶ κάνει ἔτσι; (καὶ δημιουργεῖ τέτοιους θορύβους;)

γκαζοκάντηλο τό, ἐνιαχ. γκαζοκάντηλου Θεσσ.
(Ἀετόλοφ. Ἀνατολ. Γερκαάρ.) Μακεδ.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ καντήλι.
Κανδήλιον, τὸ ὁποῖον καίει μὲ πετρέλαιον.

γκαζόκασα ἡ, Μακεδ. (Νάουσ.) γαζόκασα Λῆμν.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γάζι, καὶ
κασα.
Κιβώτιον, εἰς τὸ ὁποῖον τοποθετοῦνται δοχεῖα πετρελαίου
ἐνθ' ἄν.

γκαζόλαμπα ἡ, "Ηπ. (Κωστάν.) Μακεδ. (Βόιον Δε-
σκάτ. Δρυμ. Ἐράτυρ. Κολινδρ. Λιτόχ. Ριζώματ.) γκα-
ζόλαμπα Μακεδ. (Νιγρίτ.) γκατζόλαμπα Μακεδ. (Μοσχό-
πόταμ.) γαζόλαμπα "Ιμβρ.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ λάμπα.
Λάμπα καίουσα μὲ πετρέλαιον ἐνθ' ἄν.

γκαζολύχναρο τό, ἐνιαχ. γαζολύχναρου "Ιμβρ. Λῆμν.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γάζι, καὶ
λύχνάρι.
Λύχνος καίων μὲ πετρέλαιον ἐνθ' ἄν. Συνών. γκαζό-
λύχνος, γκαζοφωτιά.

γκαζόλυχνος ὁ, ἐνιαχ. γαζόλυχνος Νάξ. ('Απύρηνθ.)
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ λύχνος.
Γκαζολύχναρο, τὸ ὅπ. βλ.: Ἐμεῖς ἀνάφτομε γα-
ζόλυχνο.

γκαζομηχανή ἡ, 'Αθῆν.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ μηχανή.
Μηχανὴ κινουμένη δι' ἀερίου.

γκαζομπούκαλο τό, ἐνιαχ. γαζομπόκαλου "Ιμβρ.
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γάζι, καὶ
μπουκάλι, ὅπου καὶ τύπ. μποκάλι.
Γκαζογυάλι, τὸ ὅπ. βλ.

γκαζόμυλος ὁ, ἐνιαχ. γαζόμ'λους Μακεδ. (Χαλκιδ.)
γαζόμ'λους Μακεδ. (Χαλκιδ.)
'Εκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ μύλος.
Μύλος κινούμενος διὰ πετρελαίου.

γκαζόν τό, σύνθηθ. γαζὸ ἐνιαχ.
'Εκ τοῦ Γαλλ. gazon = χλοοτάπητ.
Χλόη, γρασίδι τὸ ὁποῖον σπείρεται εἰς κήπους, γήπεδα
κ.τ.τ. πρὸς καλλωπισμὸν κλπ. σύνθηθ.

γκάζος ὁ, ἐνιαχ. γκάτζος "Ηπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ. (Κο-
λινδρ.) γκάτζος Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) "Ηπ. Μακεδ. (Ρουμλ.)
γκάτζους Θράκ. ('Αμόρ. Διδυμότ. Σουφλ.) Μακεδ. (Βέρ.
Φυτ. Χαλάστρ.) γάτζος Θράκ. (Αἶν.) γκάτσους Θεσσ. (Δρα-
κότρ.) γατζὸς Σαμοθρ. γάζος "Ηπ. γαζὸς Μακεδ. Πληθ.
γαζάδες Μακεδ.
'Εκ τοῦ οὐσ. γκαζέλι. Ἡ καταλ. κατὰ τὸ συνών.
γαζιδαρος.
1) "Ονος Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) "Ηπ. Θράκ. (Αἶν. Ἀμόρ.
Διδυμότ. Σουφλ.) Μακεδ. (Βέρ. Καταφύγ. Ρουμλ. Φυτ. Χα-
λάστρ. κ.ά.) Σαμοθρ.: "Ατὰ φουοντώσουν' γ-οῦλα ἀπ' ἑ
δοῦ γατζὸ (= νὰ τὰ φορτώσωμε δλα ἐπὶ τοῦ ὄνου) Σαμοθρ. ||
Παροιμ.

Κάνουν οἱ γκατζάδες γάμο μὲ σαλουματένια τ'φέκια
(σαλουματένια = ἐκ καλάμης βρίζης ἐπὶ ἀνισχύρων) Κκα-
ταφύγ. Συνών. βασταγὸ 1, βασταγὸς 1, βα-
σταγούρι, γαίδαρος, γαιδούρι, γομάρι,

ὄνι κό, φορτίκι, χτήμα, χτηνόν. 2) Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ὁ ἐργολάβος οἰκοδομῶν εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν οἰκοδόμων Ἡπ. (Κόνιτς.) Μακεδ. (Βέρ.) 3) Οὐτιδανός, ἀγροῖκος ἄνθρωπος, ἀναιδής Ἡπ. Θράκ. (Σουφλ.) Μακεδ. (Βέρ.) || Φρ.: Ἀνάθιμά τουν, γκάτζους ξιπατουμένους (ὑβρις γυναικὸς πρὸς ἄνδρα ἀναιδῆ) Σουφλ. Συνών. γαϊδαράτσος 2, γάιδαρος B3, γαιδοῦρακας, γαιδοῦραναθρεμμένος, γαιδοῦραῖς, γαιδοῦρας, γαιδοῦρι 5, γκαζελαῖς, γκαζέλι 6, γομάρι B1, κρίτσικας.

γκαζοτενέκα ἡ, ἐνιαχ. γαζοτενέκα Κρήτ. (Μεραμβ.) Ἐκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γάζι, καὶ τενέκα, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ δενέκα. Γκαζοτενεκές, τὸ ὅπ. βλ.

γκαζοτενεκές ὁ, σύνθηθ. γαζοτενεκές πολλαχ. γκαζοτενεκές Ἡπ. (Αὐλότοπ.) γκαζουτινικές βόρ. ιδιώμ. γαζοτενεκές πολλαχ. γαζοτενεκές Πελοπ. (Καρδάμ.) γκαζουτινικές Θεσσ. (Μελιβ.) γκαζουτινικές Θεσσ. (Βρυσ. Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Βόιον) γαζοτενεκές Κρήτ. (Κακοδίκ.) Νίσυρ. γαζοτενεκ-ῆς Κῶς (Καρδάμ. Κέφαλ.) γαζοτενεκές Κρήτ. (Ρέθυμν. Σφακ. κ.ά.) γαζοτενεκές Τήν. (Σμαρδάκ.) καζοτενεκές Φοῦρν. καζοτενεκὲ Τσακων. (Χαβουτσ.) καζοτενεκές Ἰων. (Σμύρν.) καζοτενεκές Κύθηρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γκάζι, παρὰ τὸ ὅπ. γάζι καὶ κάζι, καὶ τενεκές, ὅπου καὶ ντενεκές.

1) Δοχεῖον ἐκ λευκοσιδήρου, σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου καὶ ὠρισμένης συνήθως χωρητικότητος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου περιέχεται τὸ εἰς τὸ ἐμπόριον πωλούμενον πετρέλαιον, χρησιμοποιεῖται δὲ μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ πετρελαίου εἰς ποικίλας χρήσεις (ἐναπόθεσιν ἢ ἀντλήσιν ὕδατος, ἐναπόθεσιν ἐλαίου, βουτύρου, μέλιτος κ.τ.τ.) σύνθηθ.: Ἐνας χυῖν' μετὰ γαζοτενεκὲ νερό Θράκ. (Μέτρ.) Ἀκκουῆσε καταγῆς τὸ γαζοτενεκὲ μετὰ λάδι Κρήτ. Ὁ καζοτενεκές τοῦ βούτουρα δὲν εἶναι ἄδενος καὶ θά' ῥχη ὁ βουτουράς καὶ δὲ θά' ῥωμε μέρος νὰ μᾶς τότε βάλη Ἰων. (Σμύρν.) Ἰοῖξε ἐναγ-γαζοτενεκ-ῆν νὰ κάμης κουβᾶ Κῶς (Καρδάμ.) Ἀνέφ'καν οἱ κλέφτις κὶ πῆραν κ' ἓνα γκαζουτινικὲ μὲ χόβονλ' Θεσσ. (Μελιβ.) || Ἄσμ.

Ἦσα δὲ γαζοτενεκὲ πὺν βάνουνε τὸ λάδι, ἐτὰ σὲ ξεσιχάθηκα καὶ δὲ σὲ κάνω χάζι Κρήτ. Συνών. γκαζερό 1, γκαζικό, γκαζίνο, μπικιόνα. 2) Μεταφ., ἄνθρωπος ἀνόητος Κῶς (Καρδάμ.): Φτουννοῦ τοῦ γαζοτενεκ-ῆς μπιστεῦγσαι τὰ λόγια του;

γκαζούδι τό, ἐνιαχ. γκαζούδι Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Ἐκ τοῦ οὐσ. γκάζι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦδι. Γκαζόλαμπα, τὸ ὅπ. βλ.: Στάθ'μι μὲ τοῦ γκαζούδ' ῥς τοὺν παραστάθ' νὰ τοὺν γουρουνίς (=νὰ τὸν γνωρίσῃ).

γκαζούλι τό, Ἡπ. (Κωστάν.) γκαζούδ' Θεσσ. (Κρυόβρ.) Ἐκ τοῦ οὐσ. γκάζι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦλι. 1) Μικρὰ φορητὴ λάμπα πετρελαίου Ἡπ. (Κωστάν.): Παροίμ.

Ἄναψε τὸ γκαζούλι σου, προτοῦ σὲ βρῇ ἡ νύχτα (ἐπὶ προνοητικῶν). Συνών. γκαζόλαμπα. 2) Λύχνος ὁ ὁποῖος καίει μετὰ πετρέλαιον Θεσσ. (Κρυόβρ.): Εἴχαμι τοῦ γκαζούλ', προτοῦ νὰ μᾶς βάλ'ν τὰ φῶτα. Συνών. γκαζό-λύχναιο, γκαζόλυχνος.

γκαζουμάκι τό, ἐνιαχ. γκατσουμάκ' Θεσσ. (Δρακότρ.) Ἐκ τοῦ οὐσ. γκαζοῦμι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γκατσοῦμι, καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Γκαζέλι 1, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. βλ. εἰς λ. γαιδοῦρι, γκάζος.

γκαδούμι τό, ἐνιαχ. γκατσούμ' Θεσσ. (Δρακότρ.) Ἐκ τοῦ οὐσ. γκάζος, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γκάτσους.

Γκαζέλι 1, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. βλ. εἰς λ. γαιδοῦρι, γκάζος.

γκαζοφάναρο, τό, Ἀθῆν.—Π. Γλέζου, Πρώτη γνωριμία, 153.

Ἐκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ φανάρι.

Φανὸς καίων μετὰ πετρέλαιον ἐνθ' ἄν.: Ὅταν ὁ πάντα καθυστερημένος φανοκόρος τοῦ δήμου ἀργοῦσε ν' ἀνάψῃ τὸ γκαζοφάναρο τῆς γωνιάς, εἴχαμε τὴν αἴσθησιν πὺς κάπως δρόσισε Π. Γλέζου, ἐνθ' ἄν. Πβ. γκαζόλαμπα, γκαζό-λύχναιο, γκαζόλυχνος, γκαζοφωτιά.

γκαζοφωτιά ἡ, γαζοφωτιὰ Σαμοθρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γκάζι καὶ φωτιά.

Γκαζό-λύχναιο, τὸ ὅπ. βλ.

γκαζώμα τό, ἐνιαχ. γκαζώμα Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γκαζώνω.

1) Ἡ λίπανσις τῆς μηχανῆς διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν της. 2) Ἡ τροφοδοσία τῆς μηχανῆς μετὰ ὑγρὸν καύσιμον.

γκαζώνω ἐνιαχ. γκαζώνου Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γκάζι.

1) Λιπαίνω μηχανὴν διὰ νὰ λειτουργῇ εὐρύθμως ἐνθ' ἄν.: Νόμ' τοῦ γκαζουτήρ' νὰ γκαζώσου τ' μηχανή μ' Ἡπ. (Κουκούλ.) 2) Τροφοδοτῶ μηχανὴν μετὰ ὑγρὸν καύσιμον ἐνθ' ἄν.

γκαζωτήρι τό, ἐνιαχ. γκαζουτήρ' Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γκαζώνω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τήρι.

Γκαζερό 1β, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Νόμ' λίγου τοῦ γκαζουτήρ' σ' νὰ γκαζώσου τ' μηχανή μ' Ἡπ. (Κουκούλ.)

γκαϊλές ὁ, Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Μακεδ. (Ἀσσηρ. Βέρ. Βλάστ. Βογατσ. Βόιον Δίβρ. Θεσσαλον. Καστορ. Καταφύγ. Κοζ. Σέρρ.) γκαϊλές Μακεδ. (Λαγκαδ.) καϊλές Θράκ. (Σηλυβρ.) Μακεδ. (Νάουσ.) καϊλ-λές Κύπρ. γαϊλές Ἡπ. Κρήτ. (Βιάνν. Κατσιδ.) Μακεδ. (Γρεβεν.) Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *g a i l e* = ἐνόχλησις, δυστυχία, μέριμνα. Ὁ τύπ. *καϊλές* κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀναλόγου σημασίας *καήλα*, εἰς δὲ τὴν Κύπρον διὰ τὴν προφορὰν τοῦ *g* ὡς *κ*.

1) Θλίψις, στενοχωρία, μέριμνα, φροντίς ἐνθ' ἄν.: Αὐτὸς οὐ γκαϊλές θὰ τ' φάῃ Μακεδ. (Σέρρ.) Μ' ἔφαγε ὁ γαϊλές τοῦ παιδιοῦ μου, ποῦ μοῦ πέθανε ῥς τὴν ξενιτεῖα Ἡπ. Ἐχ' μιγάλου γκαϊλὲ ῥς τὴν καρδιά Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἡ ἀντραζ-ουμ ἔχ' τοῦ γκαϊλὲ τ' Μακεδ. (Θεσσαλον.) Γκαϊλέδης κὶ ντέρτχια ἔχον μ' αὐτὸν τοὺν ἀντρα μ' Μακεδ. (Κοζ.) Ἐμ-μ' ἔπκιασεν ὁ καϊλ-λές του, νὰ πάω νὰ γυρίζω νὰ τὸν εὔρω Κύπρ. Μὲ κόφτει με, με νοιάζει με ὁξὰ ἔπκιασέ με ὁ καϊλ-λές του (ὁξὰ = ἐκτός) αὐτόθι. Τοῦ φτουχὸ κὶ τ' γυνιαῖκα τ' τσί πῆρι ἴθα ἢ ὕπνου, γιατί δὲν εἶχαν κανιέναν γκαϊλὲ νὰ τσί τρώῃ

